



آیین قانونگذاری و وظایف نمایندگان مجلس

دکتر اسماعیل واهبی

سرشناسه	:	واهبی، اسماعیل، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آیین قانونگذاری و وظایف نمایندگان مجلس / اسماعیل واهبی.
مشخصات نشر	:	تهران: بهنامی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۴ ص.
شابک	:	978-600-3230-96-5
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	ایران. مجلس شورای اسلامی
موضوع	:	Iran. Majles-e Shora-ye Eslami
موضوع	:	ایران. مجلس شورای اسلامی -- اختیارات و وظایف
موضوع	:	Iran. Majles-e Shora-ye Eslami -- Powers and duties
موضوع	:	نمایندگان مجلس
موضوع	:	Legislators
موضوع	:	نمایندگان مجلس -- ایران -- شرح وظایف
موضوع	:	Legislators-- Job descriptions -- Iran
رده بندی کنگره	:	۹/JQ1۷۸۷
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۹۲۲/۳۲۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۵۲۹۴۸۶
وضعیت رکورد	:	۱



انتشارات بهنامی

خ انقلاب، خ اردیبهشت (میری جاوید)، پلاک ۸۶، تلفن ۰۹۱۳۳۱۷۵۵۲۵-۶۶۴۰۰۹۹۲۳

آیین قانونگذاری و وظایف نمایندگان مجلس

دکتر اسماعیل واهبی

تیراژ: ۵۰۰

چاپ اول ۱۴۰۰

لیتوگرافی: مارال

چاپ: مارال

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۳-۰۹۶-۵

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۵ قانون گذاری و وظائف نمایندگان مجلس شورای اسلامی

۵ مقدمه:

۷ دشواری عامه در فهم مطالب حقوقی

۱۱ فصل اول: نظام های حقوقی ایران و جهان

۱۱ گفتار اول: حقوق و اشخاص حقوقی

۱۱ مبحث اول: حقوق چیست:

۱۳ مبحث دوم: اشخاص حقوقی:

۱۶ گفتار دوم: ادوار حقوق در ایران

۲۱ گفتار سوم: قوانین وضعی یا موضوعه

۲۶ گفتار چهارم: نظام های حقوقی موجود در جهان

۳۰ گفتار پنجم: نظام های حقوقی معاصر

۳۱ مبحث اول: نظام حقوق اروپای غربی (رومی ژرمنی)

۳۲ مبحث دوم: نظام حقوق انگلیس و آمریکا (خانواده کامن لا)

۳۲ مبحث سوم: نظام حقوق کشورهای کمونیستی

۳۳ مبحث چهارم: نظام حقوق اسلامی

۳۴ گفتار ششم: منابع فقه اسلامی

۳۴ مبحث اول: قرآن مجید:

۳۸ مبحث دوم: سنت:

۳۹ مبحث سوم: اجماع:

۴۲ مبحث چهارم: عقل

۴۳ گفتار هفتم: قانون از دیدگاه اسلام

۴۵ فصل دوم: قانون گذاری

۴۵ گفتار ۱: وظائف نمایندگان:

۴۵ مبحث ۱: وظائف اصلی (ذاتی)

۴۸ مبحث ۲: وظائف فرعی (جانبی):

گفتار ۲: مراتب قانون‌گذاری.....	۶۲
مبحث ۱: لایحه و طرح.....	۶۳
مبحث ۲: قوانین تصویبی.....	۶۳
مبحث ۳: شرح و تفسیر قوانین عادی.....	۶۴
مبحث ۴: اختیار تطبیق قانون با شرع.....	۶۴
مبحث ۵: قانون‌گذاری توسط دولت با تجویز مجلس.....	۶۴
مبحث ۶: لوایح و طرح‌های عادی.....	۶۴
گفتار ۳: نظارت.....	۶۶
مبحث ۱: روشهای نظارت مجلس.....	۷۱
مبحث ۲: انواع نظارت مجلس.....	۷۵
گفتار ۴: ایرادات قوانین.....	۷۸
مبحث ۱: نقص در قوانین.....	۷۹
مبحث ۲: تعارض در قوانین.....	۸۰
مبحث ۳: ابهام در قوانین.....	۸۲
مبحث ۴: سکوت قوانین.....	۸۵
گفتار پنجم: مشکلات قانونی.....	۸۶
مبحث ۱: قوانین منسوخ.....	۸۶
مبحث ۲: قانون شکنی و قانون‌گریزی.....	۹۰
مبحث ۳: قانون متروک.....	۹۷

فصل سوم: خلاءهای قانونی یا سکوت قانون ۹۹

گفتار اول: قانون‌جلوگیری از تعارض منافع.....	۹۹
مبحث ۱: تعارض منافع در قانون.....	۱۰۲
مبحث ۲: تعارض منافع در نظام حقوقی ایران.....	۱۰۴
گفتار دوم: تصویب قانون حمایت مالی و خدماتی از افراد گرفتار بیماریهای صعب‌العلاج.....	۱۰۶

گفتار سوم: ضرورت تصویب قانون ساماندهی آب رودخانه‌ها برای حفظ حقوق مصرف‌کننده‌های پایین دست.....	۱۰۸
گفتار چهارم: ضرورت تصویب قانون تعیین حق السهم خوزستان از تولیدات نفت و گاز و پتروشیمی.....	۱۱۱
گفتار پنج: قانونی کردن انتصابات و اعمال اجرایی براساس تخصص.....	۱۱۷
گفتار شش: اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی.....	۱۲۷
مبحث ۱: ایرادات و نواقصی که قابل اصلاح و مرمت میباشند.....	۱۳۲
مبحث ۲: اصلاح تبصره ۲ ماده ۳۲ قانون انتخابات مجلس.....	۱۳۴
گفتار هفتم: تصویب قانون شفافیت آراء و اعمال نمایندگان مجلس شورای اسلامی.....	۱۳۵
مبحث ۱: شاخصهای طرح شفافیت آراء نماینده‌های مجلس.....	۱۴۱
گفتار هشتم: تعیین و تکلیف حجاب شرعی در قانون.....	۱۴۸
گفتار نهم: ضرورت تصویب قانون «اصل بر صحت گفته کارگر».....	۱۵۴
فصل چهارم: تکالیف ضروری معوقه نمایندگان مجلس.....	۱۶۱
گفتار اول: ساختار نامطلوب بانکها.....	۱۶۱
گفتار دوم: اصلاح سازوکار قانونی در جلوگیری از منفعت‌گرایی مفرط.....	۱۶۵
گفتار سوم: تمهیدات جذب سرمایه‌گذاران خارجی.....	۱۶۸
گفتار چهارم: حذف مدیران دوتابعیتی (تابعیت مضاعف).....	۱۷۵
گفتار پنجم: ضرورت اصلاح قانون و رسیدگی به وضعیت احزاب سیاسی.....	۱۸۰
گفتار ششم: آثار مخرب ناشی از اجرای اصل ۴۴.....	۱۸۹
گفتار هفتم: رعایت اصل برائت.....	۱۹۷
منابع:.....	۲۰۱

مقدمه:

آنچه نگارنده را به تدوین چهارمین اثر حاضر خود برانگیخته، گشودن باب بحث و بررسی برای علما و فضلا و نخبگان جامعه است که مجلس شورای اسلامی را به تدقیق و اندیشیدن بیشتر ترغیب نماید که با برخورداری از اطلاعات کافی نسبت به نارسائیها و ایرادات قانونی این کهن سرزمین پهناور اهتمام ورزند تا بتوان با تمهیدات بهتر پنجره نو و متعالی برای دیدن و اندیشیدن بهتر باز کرد زیرا در این چهار دهه گذشته انقلاب، مجلس شورای اسلامی به یقین از عهده وظائف ذاتی و مسئولیت خطیر قانونگذاری براساس نیاز مطلوب جامعه برنیامده و به گمانم براساس عدم تعقل و پژوهش و عدم شناخت از مشکلات و واقعیتهای بار مشکلات جامعه را بیشتر کرده است.

همه جوامع بشری بویژه کشورهای مدرن و توسعه یافته برای بهبود وضعیت و رفع نواقص و تنگناها و اصلاح امور خود منطبق با نیازهای نو و اساسی با اتخاذ تدابیر صحیح بدنبال کارگشائی و کشف راه و روشهای اساسی برای توسعه نوین و پایدار میباشند به همین منظور این کشورها برای دستیابی به توسعه مدرن و همه جانبه کلیه ساختارهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ... خود را با فرمتهای علمی و قانونی تدوین و نهادینه می نمایند و مناط اعتبار و ملاک عمل برای همه مردم و حکومت سیاسی قانون است لذا با پژوهش و نو اندیشی بدنبال اصلاح ایرادات گذشته راه توسعه و پیشرفت را تسهیل و هموار میسازند چیزی که در جامعه ما کاملاً بی رنگ شده است بطوریکه متاع علمی یک محقق و پژوهشگر بی‌بهاء و بی‌اثر گردیده و از طرفی در این آشفته بازار سیاست چهره‌های مزور سیاسی و سوداگر اقتصادی بر اریکه‌های قدرت به ناز و تنعم نشسته‌اند و نسخه جهالت را برای دشواری بیشتر جامعه به هر نحو دلبخواه به قصد انتفاع خود می‌پیچند.

تصدیق دارم خوانندگان و پژوهشگران گرامی نظر خطاپوشی برای نگارنده عنایت داشته و در تقویت بنیه علمی مجلس و کشور بیشتر اظهار نظر و اهتمام می‌نمایند.